

DWUTYGODNIK POLITYCZNY.

OGŁOSZENIA przyjmuje się po 5 centów od wiersza obejmującego trzecią część wierszokola, zaś drobne ogłoszenia z 6 wierszy po 20 ct. za jednorazowe umieszczenie.

Przenumerata na prowincyi z przesyłką : rocznie 2 złr. 48 ct.
" " " półrocznie 1 złr. 24 ct.

Nikt się jednak tą sprawą osobiście nie interesował, nikt żywym słowem donosił o tych stypendyów nie wytkomaczył i nie też dziwnego, że sprawa pущzona na mlyny urzędowych odzew, stała się plewą, jak wiele pięknych autonomicznych pomysłów. Ten niepomyślny rezultat usłowa naprowadził p. Karola Rogawskiego na myśl, aby wybrać specjalną komisję, któraby się zajęła zbadaniem potrzeb i stanu drobnego przemysłu i handlu; oraz obmyśliła środki zdążające do rozwoju i podniesienia takowych. Co do strony formalnej, proponował, aby do takowej weszli ludzie chętni, sprawami przemysłu i handlu obeznani, nawet z poza Rady powołani się mający. Wniosek ten nie spotkał się z opozycją, lecz z pewnego rodzaju bagatelizowaniem, albowiem kilku mówców objawiło życzenie, aby nie Wydział lecz Rada przystąpiła *natychmiast* do wybrania rzeczowej komisji, co oczywiście wyglądało na

to, ut aliquid facisse videatur. Dopiero po stanowczem oświadczeniu wnioskodawcy i że sprawę tę uważa za bardzo ważną, że od wyboru odpowiednich osób, zależęć będzie rezultat badań komisji, wybór ten do pilniejszej rozprawy pozostawiono Wydziałowi. Dotychczas jednak Wydział w sprawie tej nic nie działał.

Na zakończenie zrobimy tylko uwagę, że wiele projektów pięknych i pożytecznych tylko dlatego iż do autonomicznego kosza, że brak jest szczerzego zainteresowania się sprawami publicznymi, brak pracowników, którzyby daną sprawę umieli lub chcieli przeprowadzić, poprzez ją czynnie współpracownictwem i dlatego też cały ciężar wykonania projektów spada po większej części na sekretarzy Rad powiatowych, którzy są *algą i omęgą* naszej pracy i mądrości autonomicznej!

Rada powiatowa.

Posiedzenie nadzwyczajne Rady powiatowej w dniu 10 b. m. i r. odbyte, miało głównie na celu sprawę dróg dojazdowych do kolei transwersalnej w powiecie jasielskim. Inżynier powiatowy p. Celestyn Lipczyński przedstawił na posiedzeniu tem sprawę dojazdów kolejowych ze strony technicznej i przedłożył projekt, które po otrzymaniu polecenia Wydziału pow. z dnia 24. Maja r. b. wypracował.

Ze sprawozdania powyższego podajemy główniejsze daty: Przedsiębiorstwo projektowało dojazd kolejowy w Jasiu w ten sposób, aby połączyć dworzec kolei z traktem rządowym Jasielsko-Dukielskim. Projekt ten ze względu na konstrukcję, a szczególnie na wygórowane koszty, Wydział krajowy odrzucił i do przerobienia inżynierowi powiatowemu przekazał. W szczegółowej instrukcji zalecił Wydział krajowy, aby przez wprowadzenie spadków 5%, i konstrukcyję odpowiednią mostów, zmniejszyć roboty ziemne i ogólne koszty, a ceny sprawdzić do obecnie praktykowanych w okolicy. Również w tym samym reskrypcie Wysoki Wydział krajowy zalecił, wypracowanie projektu dojazdu kolejowego w Jasiu od traktu Bieckiego do stacji kolei.

Odnosnie do projektu dojazdu kolejowego Dukielskiego, przedłożonego przez przedsiębiorstwo Wys. Wydziałowi krajowemu zauważa się, że przedsiębiorstwo nie załączyło dokładnej sytuacji a mianowicie przekroju gościńca rządowego Dukielskiego, w skutek czego nie można powziąć z rysunku dokładnego wyobrażenia o rzeczywistym stanie rzeczy. Spadki na trakcie Dukielskim dochodzą od 8 do 9% na sto, a nawet sama rampa (to jest przejście gościńca przez szynny) założona w spadku, stanowczo za tem przemawiają, aby od gościńca dojazd kolejowy był horyzontalny, albo przynajmniej miał bardzo mały spadek w kierunku stacji. Z tych zatem technicznych powodów i przez wzgląd, że Wys. Wydział krajowy kazał równocześnie wypracować projekt na dojazd do traktu Bieckiego, nie przerobił p. inżynier powiatowy projektu przedsiębiorstwa, a ograniczył się jedynie na przerobieniu kosztorysu, który

z sumy 8720 złr. w. a. zniżył na 5368 złr. 56 ct. a. w. W razie jeżeli miałyby być budowany dojazd kolejowy do traktu Dukielskiego, przez wzgląd na znacznie spadki gościńca Dukielskiego i na rampę założoną w spadku, nie należy zwiększać spadku projektowanego dojazdu kolejowego, owszem przy połączeniu tych dróg, pożądaną byłaby dla bezpieczeństwa publiczności horyzontalna przynajmniej 40 metrów wynosząca.

Projekt drogi dojazdu kolejowego w Jasiu od traktu Bieckiego do stacji jest 668 m. b. długoi, gdy poprzemni ma zaledwie 218 metrów bież. długości, jednakże kosztu budowy dojazdu Bieckiego wynoszą tylko 5661 złr. 14 ct. a Dukielskiego 5368 złr. 56 ct. Równie kosztu budowy, przy znacznej różnicy długości wynoszącej 450 m. b. pochodzący ząd, że na nasyp dojazdu Dukielskiego potrzeba 4550 m. sz. ziemi, gdy na dojazd Biecki zaledwie 2286 m. sz. a nadto na dojeżdżenie Dukielskim musi być zbudowany kanał znacznych rozmiarów i bardzo kosztowny. Na interpelacyę p. Dr. Macudzińskiego odpowiedział p. inżynier, że dojazd kolejowy Biecki można z łatwością w 2—3 tygodniach zbudować, gdy budowa dojazdu kolejowego Dukielskiego zajmie czasu najmniej 6 tygodni.

Co się tyczy dojazdu kolejowego w Skołyszynie, który ma się budować od traktu Bieckiego, przedstawia on pod względem projektu pewne trudności, jednak przy dobrze obranej trasie, będzie niewiele kosztował. Wysoki Wydział krajowy projekt przedsiębiorstwa obliczony na sumę 9447 złr. w. a. o spadkach 8% procentowych odrzucił, albowiem rzeczywiście był źle obmyślany, a przedewszystkiem za kosztowny. Przedsiębiorstwo zaprojektowało dojazd ten po starej drodze do Markowej prowadzącej, a ponieważ droga ta ma spadki 11%, na sto, przeto mimo 3 metrowych nasypów i robót ziemnych 5160 m. sz. wynoszących, został spadek 8% na sto. Chcąc powyższych błędów i kosztów uniknąć, a zarazem przepisany 5% spadek zachować, różniwną p. inżynier powiatowy serpentyną, w skutek czego wprawdzie otrzymał dojazd 86 m. dłuższy, ale roboty ziemne w nowym projekcie wynoszą zaledwie 1821 m. sz. i otrzymano przy tak stosunkowo małych robotach ziemnych, spadek 5% na sto i łagodne krzywizny. Kosztu budowy dojazdu kolejowego w Skołyszynie według tego projektu wynoszą 3563 złr. 32 ct.

W końcu wyjaśnił, że projekty powiatowe na dojazdy kolejowe w Jasiu i Skołyszynie obliczone łącznie na sumę 9224 złr. 46 ct., zaś przedsiębiorstwa kosztować mają sumę 18,167 złr. w. a. a prócz tego projekty nowe czynią zadosyć wymaganiom instrukcyi technicznej Wysok. Wydziału krajowego i wymaganiom dobrej i pewnej komunikacyi.

W dyskusyi ogólnej nad tą sprawą, powstała najprzód kwestyja, czy powiat jest obowiązany przyczynić się do budowy i konserwacyi dróg dojazdowych. Wątpliwość tę nasunęły własne pisma Wydziału krajowego, który wzywał Radę do postawienia *dotatniego wniosku* z czego dedukowane, przy pomocy stosownie interpretowanej ustawy krajowej o drogach dojazdowych, że Rada może także postawić *wniosek* ujemny, to jest oświadczyć się, że nie potrzebuje dróg dojazdowych, a wówczas samo przedsiębiorstwo budowy kolei w własnym interesie drogi dojazdowe wykona. Zapatrywanie to wygłoszo-

ne przez p. Dzanotta a w główniej myśli poparte także korespondencją niedawno w „Czasie” zamieszczoną, trafiło w pierwszej chwili do przekonania większości Rady, która godziła się na to, aby uwolnić się od ciężaru, jeżeli to będzie możliwem. P. Karol Rogawski przytem zauważył, że kraj i tak dosyć ponosił ofiar na budowę kolei transwersalnej, czysto strategicznej, ofiarując *miljon złr. a. w.* a prócz tego sto tysięcy złr. a. w. na jakieś roboty drogowe.

Popierając więc podniesione wątpliwości, postawił jednak wniosek odradzający tę sprawę do bliższego zbadania i wyjaśnienia.

Przeciwnie p. Piłiński postawił wniosek, aby natychmiast przystąpić do decyzji, co do kierunku dróg dojazdowych, motywując, że jeżeli jest ustawa o drogach dojazdowych do kolei, która szczegółowo oznacza nawet rozkład kosztów budowy ($\frac{1}{2}$ część kolei, $\frac{1}{3}$ gmina i $\frac{1}{3}$ powiat) to oczywiście od ciężaru tego powiat uchylił się nie może.

W tym duchu przemawia także p. Apolinary Przyłęcki, tłumacząc, że wniosek musi być dodatni, bo istnieje ustawa i że w razie uchwały ujemnej, może się stać to, że wyższe władze zdecydują o nas, lecz bez nas, to jest że narzucą powiatowi kierunek drogi dojazdowej i prócz tego pociągną mogą do zwrotu znaczniejszych kosztów budowy. Dla dokładnego zbadania kwestyi, godzi się jednak z wnioskiem odradzającym tę sprawę.

Szczegółów dalszych tej dyskusji powtarzać nie będziemy, albowiem sprawa w mowie będąca, tymczasowo zakończoną została wnioskiem odradzającym, za którym się większość oświadczyła. — Na przyszłym więc posiedzeniu Rady, które niebawem powinno się zebrać, o sprawie dróg dojazdowych będziemy mieli sposobność szerzej pomówić.

Rada gminna.

Na żądanie trzeciej części członków Rady gminnej, odbyło się w dniu 3 czerwca br. posiedzenie rady, które miało za przedmiot sprawę budowy Sądu. P. burmistrz oznajmił przedewszystkiem, że celem zasięgnięcia informacji o stanie sprawy wysłał telegram do p. Dargona prezidenta Sądu kraj. wyższego w Krakowie, który drogą telegraficzną nadesłał odpowiedź tej treści: „Sprawa Sądu obwodowego odesłana do Wiednia. Dargon,” że więc w obec tego koniecznem się okazuje, aby osobiście poprzeć tę sprawę w Wiedniu. Wniosek ten wywołał rozprawę, co do liczby osób, mających sprawę tę popierać. Zadecydowano wreszcie, iż osobiście p. burmistrza będzie od tego wystarczającą, iż wyjazd musi nastąpić bezzwłocznie, a to głównie z tej przyczyny, że wedle kursujących wieści miasto Sanok miało rozpocząć budowę gmachu na Sąd, chcąc w ten sposób ubiedz życzenia miasta Jasła.

Następnie zawiadomił p. burmistrz radę, że otrzymał zaproszenie od Wydziału Rady powiat. jasielskiej na dzień 10. czerwca br., celem uczestniczenia w obradach nad oznaczeniem drogi dojazdowej do tutejszego dworca kolejowego, a zarazem postawił wniosek (nie zaznaczwszy jednak tego wyraźnie), że rada powin-

na powziąć uchwałę, iżby poprzednie jej uchwały zostały utrzymane w swej mocy. Ponieważ wniosek p. burmistrza nie był postawiony oddzielnie od zawiadomienia, nastąpiło więc chwilowe zamieszanie kwestyi postawionej pod obrady, co spowodowało kilka wzajemnych dyktów niegrzecznych wypowiedzianych osobistych wycieczek, a po licznych wyjaśnieniach sprawy przez p. burmistrza, doszła rada do przekonania, że owo charakterystyczne wyjaśnienie: „Kirchparade ist . . . Kirchparade” powinno zyskać honorowe obywatelstwo jasielskie. Wniosek burmistrza przyjęto.

Ruch Towarzystw.

Z centralnego Zarządu kółek rolniczych we Lwowie donoszą nam, że nowy statut Towarzystwa kółek rolniczych przjął postanowienie, iż każdy członek, który złoży na raz kwotę 100 złr., wpisany będzie w poczet członków założycieli. Kwotę taką złożył już ksiądz Władysław Sapieha.

Ministerstwo rolnictwa udzieliło za wstawieniem się komitetu Towarzystwa gospodarczego we Lwowie, jako subwencyj dla kółek rolniczych kwotę 680 złr. s. w. przeznaczoną na zwiedzenie gospodarstw włościańskich w tych gminach, w których istnieją już kółka rolnicze. Zwiedzenie przez specjalnych delegatów połączone będzie z praktyczną nauką i wskazówkami, co do wprowadzenia ulepszeń w gospodarstwach włościańskich. Przeglądy i wykłady praktyczne odbędą się w Czerwcu br., a jako delegat na powiaty Jasielski i Krośniński uproszony został p. F. Aulich rzędcą dóbr w Potoku.

Spodziewamy się, że szanowny delegat znajdzie pomoc i życzliwe poparcie w swych czynnościach ze strony inteligentnego obywatelstwa, i że przeglądy gospodarstw i wykłady praktyczne przy współdziałaniu ludzi dobrej woli, którym dobro kraju leży na sercu, przyniosą niewątpliwie pożytek.

Wydział Towarzystwa oświaty ludowej w Jasle na ostatnich dwóch posiedzeniach w dniu 17 maja i 7 czerwca br. odbytych, obradował przeważnie nad kwestyą zwołania wiecu ludowego. Po długich wyczerpujących dyskusjach odstępiono od pierwotnej myśli z tego powodu, iż zwołanie wiecu ludowego mogłoby się na razie spotkać z wieloma trudnościami, natomiast na wniosek p. Mazura, upoważniono członków wydziału, którzy będą obecni na zgromadzeniu Towarzystwa pedagogicznego w dniu 4 lipca br., iżby przedstawili nauczycielom, jako kierownikom założonych czytelni ludowych, potrzebę urządzenia w tych poszczególnych czytelniach poplarnych odczytów, przy współdziałaniu jednego z członków wydziału.

Towarzystwo pedagogiczne oddziału krośniensko-jasielskiego odbędzie walne zgromadzenie w dniu 4 lipca br. o godz. 4 po południu w IV klasie szkoły ludowej męskiej w Jasle. Na porządku

dziennym będą, oprócz odczytania protokołu z ostatniego zgromadzenia i wniosków członków, następujące sprawy: 1) sprawozdanie z półrocznej czynności wydziału i zamknięcie rachunków rocznych, 2) odczyt o zegarach słonecznych (kompasach) p. Karola Moniaka, 3) wybór nowego zarządu oddziałowego, 4) wybór delegata na walny zjazd do Tarnowa.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Procesya Bożego ciała odbyła się w naszym mieście ze zwykłą w tych razach uroczystością. Celebrował X. dr. prałat Paszyński w asystencji miejscowego duchowieństwa, prowadzony przez pp. Lewandowskiego i Apol. Przytyckiego. Za baldachimem postępowali: c. k. Starosta, Naczelnik Sądu i kilku starszych urzędników. Sıra ogólna i kilka chorągwi cechowych dodawały powagi publicznemu nabożeństwu. W oddaleniu było z miodzierzcy po każdej Ewangeli. Zannaczy jednak musimy niezbyt liczyć udział sąsiadnego obywatelstwa i inteligencji miejskiej, a prócz tego uczynić parę uwag, które nam się nasunęły.

Zwykle we wszystkich miastach przyjętym jest zwyczajem, że baldachim niesą najpoważniejsi mieszczanie, sądziwego wieku, przyodziani w stroje narodowe dla dodania blasku i powagi uroczystości, uważając sobie za wysoki zaszczyt, że mogą znajdować się w pobliżu Najświętszego Sakramentu. U nas przeciwnie, baldachim niesą młodzież ziemiełnicza, ubrana wprawdzie świątecznie i zachowująca się poważnie, lecz wielkim swoim nie dorównywająca powadze obrzędu. A tam baldachim! Boże zmiłuj się, jakie ubostwo, jaka nuda. Kuwał ceraty na czterech drążkach, obwieszony kawałkami czarnego sukna i umajony chwałami polnemi! Czyż już nie stać pp. mieszczanów na kilkadziesiąt złotych, aby sprawić przyzwoity baldachim? Gdzieśindziej, mniej kosztowne przybory kościelne sprawlane bywały obarnością prywatną parafian, którzy tym sposobem manifestują swe uczucia religijne. Jekeliśmy z obywatel, jakie uderza w naszym kościele, chcieli wnieść o stopniu uczucia religijnego parafian, to zaprawdę nie byłbyśmy tem zdubnowani!

Znakomity deklamator polski p. Stanisław Konopka przybył do naszego miasta i zamierza dać parę wieczorów deklamacyjnych. Spoczyłnością p. Konopki jest, że deklamuje z pamięci także obszernie utwory jak n. p. 5ciu aktową tragedję Uriel Akosta Gutzkowa w tłum. B. Antoniewicza, przyczem nie wymienia osób mówiących, jak to czyni deklamator niemiecki Strakosch w toku deklamacji, lecz czyni to przy rozpoczęciu każdej sceny a modulacją głosu nadaje właściwy charakter osobom w utworze dramatycznym działającym. Już wszystkie większe miasta naszego kraju, jak Kraków i Lwów miały sposobność słyszenia deklamacji p. Konopki, a krytyka wyrażała się wazdżdzie nadzwyczaj pochlebnie, przyznając mu, że pierwszy u nas postawił deklamator na stopie samolistnej nauki, zaś utwory przez niego wypowiedziane, nawet znane powszechnie nabierają przez umiejętne cieniowanie nowego uroku; Umie on bowiem; jak malarz, który używa cieniów dla wydudnienia światła, skalą głosu, począwszy nierzaz od szeptu a stopniując, aż do najwyższego diapazmu, wydobyć siłę uczucia i wervą z utworów nowe piękności, które nierzaz w przełotnem czytaniu.

W miesiącu Kwietniu b. r. awił p. Konopka w Pradze czeskiej, gdzie z wielkim powodzeniem deklamował po polsku i czesku, wśród licznie zebranej publiczności, która deklamacji była zachwyconą.

Głośno żnię p. Konopki nie potrzebuje zachęty, aby zgromadzić tutaj

szą publiczność na prawdziwie artystyczną biesiadę, która się odbędzie we Czwartek w sali Kasya. W program wieczorku wchodzi następujące utwory: „Koncert nad koncertami z Pana Tadeusza Mickiewicza, „Żenid się lub nie żenid, monolog z komedji J. Korzeniowskiego, Akt II z tragedji Gutzkova „Uriel Akosta, „Grób Agamemnona“ Słowackiego, „Pogrzeb Kościuszki“ Ujaskiego.

Magiśatr tutejszy rozszalał w tych czasach okólnik do wszystkich obywateli miejskich, przypominając, aby nie wywieszano na balkonach i w oknach pieścieli, nie trzepano dywanów i t. p.

Jak dotychczas, wszyscy mieszkańcy do tego się zasposowali, z wyjątkiem jednej małomiejsciej exelencji, która dalej trzepie na balkonach frontowym dywan i zrzuca śmiecie na głowy przechodniów, a na upomnienie odpowiadając, że jeżeli kto z tego powodu szkadę poniesie, to mu ją wynagrodzi!

Boże odpuść temu dygnitarzowi

Majówka. W dniu 8. b. m. urządzili abiturienti gimnazjum wyścigów do lasku w Kowalach położonego, gdzie do wieczora bawili się ochotczo i swobodnie. Z zabaw tutejszej młodzieży szkolnej widać, że płynię w niej krew gorąca, zadiwiała nas jednak, dlaczego młodzież ta popijmie się ustawicznie piosenką „Maobajila.“ Przecież okolicca nasza nie jest ruską, a przedstawicieli wyznania gr. kat. można tutaj na palcach policzyć, więc godziłoby się, aby młodzież wyuczyła się jakiej innej odpowiedniej piosenki polskiej.

Budowa mostów na rzecze Jasielcu i Ropie znajduje się w całej pełni, dlatego jest nadzieja, że dotychczasowe prowizoryczne przejazdy przez to rzeki niebawem znikną z widoku. Dziwna jednak rzecz, że departament techniczny Namiesztwa nie uważał potrzeby wybudowania jakiego trwałego mostu na Ropie, zwłaszcza gdy wyraz tej potrzeby zaznaczyły prawie wszystkie dzienniki krajowe.

Restauracja kościoła jasielskiego dokonana w roku ubiegłym na zewnątrz, rozpoczęła się w tych dniach we wnętrzu kościoła. Roboty rozpoczęto od ułożenia posadzki kamienną w prezbiterium i odnowienia balustrady, następnie ma być dokonaniem jeszcze w b. r. odmalowania kościoła. Oby jak najprędzej!

Do Towarzystwa oświaty ludowej w Jasie przystąpili jako nowi członkowie: p. Franciszek Gaszyński właściciel dóbr z Osieka z roczną wkładką 6 złr., p. Karol Rogawski właściciel dóbr z Orlin z roczną wkładką 8 złr., p. Karol Dukiet obywatel z Fryszatka i p. Antoni Dorodziec nauczyciel z Jasia, z rocznymi wkładkami po 1 złr.

Dar. Najjaśniejszy Pan udzielił z prywatnej swej szkatuły dla gminy Świerchowa pow. Jasielskiego, zapomogę w kwocie 60 złr. na budowę szkoły.

Powrót z Ameryki. Czytamy w „Czasie“ Wracający z Ameryki Piotr Bobela, włosićianin z Glinika średniego pow. Jasielskiego, przybył do Prezydenta miasta Krakowa, prosząc o wsparcie na drogę do rodzinnej wioski. Według opowiadania jego, stało wycochadź włosićian w Ameryce, jest rzeczywicie opłakany. Obecnie 4000 wycochadź cierpi głód i będz z powodu braku roboty i wszelkich środków utrzymania. Co do Bobeli, to wyjechał on do Ameryki w Marcu b. r., przebył tam około 2 miesiące, nieznalazłszy zupełnie roboty. Do Europy wracał, jako posługacz na okręcie, a lądem szedł o Amerykanom. Prezydent udzielił mu 2 złr. 60 ct. a. w. na drogę do Tarnowa. Chlebo to przykład więcej, na jakie przygody narażają się wycochadź włosićian, smukający szczęścia za morzami, kiedy w kraju przy chęci do pracy i zapobiegliwie mogą mieć dobry byt, bez smutnych doświadczeń.

Wydział centralny Towarzystwa wzaj. pomocy rękodzielników i przemysłowców „Rodzina“ składa gorące podziękowanie samociemu Towarzystwu zaliczowemu, za udzielenie zasiłek w kwocie 40 złr. na rzecz funduszu oddziału samociemu Towarzystwa wzajemnej pomocy „Rodzina.“